

KONSERNIOHJE

voimaantulo 1.7.2017 alkaen
hyväksytty kvalt 15.06.2017 § 33

Isonkyrön kunta

Sisällys	
1.	kuntastrategia 2
2.	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite 2
3.	Soveltamisala 2
4.	Kunnan konsernijohto ja toimivallanjako 3
5.	Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus 3
6.	Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen 3
7.	Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen 4
8.	Keskitetyt konsernitoiminnot 4
9.	Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen 4
10.	Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa 5
11.	Kuntakonsernin tarkastus ja valvonta 5
12.	Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa 5
13.	Tiedottaminen konsernia koskevista asioista 6

1. KUNTASTRATEGIA

Kunnassa on kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa otetaan huomioon muun muassa omistajapolitiikka.

Kunnanvaltuusto on 23.5.2017 § 15 päivittänyt Isonkyrön kunnan strategian 2025. Strategiaa päivitetään tarpeen vaatiessa.

2. KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITE

Konserniohje luo puitteet kunnan tavoitteiden mukaiselle omistajaohjaukselle sekä konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen hyvälle hallintotavalle ja raportoinnille. Konserniohjeen tavoitteena on edistää konsernin strategisten tavoitteiden saavuttamista, omistajapolitiittisten linjausten toteutumista ja turvaamaan kunnan etua omistajana.

Lisäksi sen tavoitteena on yhtenäistää konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja siten varmistaa riittävää avoimuutta ja tiedonkulkua, tulostietojen oikeellisuutta, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyttä ja toimivuutta, riskienhallintaa sekä hyvää laskenta- ja kirjanpitokäytäntöä.

Ohje täydentää Isonkyrön kunnan hallintosääntöä sekä toimintaohjeita.

Tämä ohje kumoaa kvalt 7.10.2008 § 36 hyväksytyt konserniohjeet.

3. SOVELTAMISALA

Isonkyrön kunnan konserniin kuuluvat kunnan yhtiöt ja niiden tytäryhtiöt sekä tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan soveltuvin osin kuntakonserniin kuuluvissa kunnan yhtiöissä, niiden tytäryhtiöissä, tytäryhteisöissä ja liikelaitoksissa. Näitä kutsutaan jäljempänä yhteisöiksi. Ensisijaisina yhteisöissä noudatetaan kuitenkin niitä koskevaa omaa lainsäädäntöä, yhtiöjärjestystä ja muuta sääntöä. Myös kunnan konserni-johto ja kunnan edustajat yhteisöissä noudattavat ensisijaisina yhteisöä koskevaa lainsäädäntöä, yhtiöjärjestystä ja muuta sääntöä käsiteltäessä näitä koskevia asioita.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnanjohtajalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Konserniohje käsitellään kunnan tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

4. KUNNAN KONSERNIJOHTO JA TOIMIVALLANJAKO

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kunnan hallintosäännössä.

5. KUNTAKONSERNIN TALouden JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

6. KONSERNIVALVONNAN JA RAPORTOINNIN SEKÄ RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kunnalle vuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehitymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitolapaa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

7. KUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TIETOJENSAANTIOIKEUDEN TURVAAMINEN

Kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohtolle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

8. KESKITETYT KONSERNITOIMINNOT

Hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet

Kuntakonsernin yhteisöjen hankintamenettelyissä noudatetaan julkisia hankintoja koskevien normien lisäksi soveltuvin osin kunnan hankintaohjetta ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeita. Kunnan omistaman yhtiön tulee kilpailuttaa hankintansa ja osallistua yhteishankintoihin kulloinkin erikseen sovittavalla tavalla.

Kuntakonsernin hankinnat ja omaisuuden luovutus on suoritettava hyvää hallintotapaa noudattaen.

Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet

Konserniyhteisöjen tulee neuvotella konsernijohtoon kanssa lainanottoon ja sijoituksiin liittyvissä kysymyksissä.

Yhteisön, jolle takaus tai vakuus annetaan, tulee tuottaa kunnallisia palveluja tai edistää muutoin kunnan tai konserniyhteisön toimialaan kuuluvia tehtäviä. Kunta saa periä takauksesta provision. Kunta voi edellyttää, että kunnan antamalle takaukselle annetaan kunnanhallituksen hyväksymät riittävät vastavakuudet.

Henkilöstöpolitiikka

Kuntakonsernissa noudatetaan kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita ja tavoitteita. Koulutus- ja henkilöstöpalvelujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä.

9. KUNNAN TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN KOKOONPANO JA NIMITTÄMINEN

Hallintosäännössä määritelty toimitelin päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua. Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tunte-

muksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

10. KUNNAN TYTÄRYHTEISÖJEN HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet siten, että ne varmistavat, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kuntien omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen hyväksyy kunnanhallitus ja tytäryhteisöjen hallitukset. Tytäryhteisöjen hallitusten tuleeoudattaa sitä hallitustyöskentelysääntä. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje ohjaa myös yleisohjeena kuntaa yhtiökokouksessa edustavia ja muita kunnan puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

11. KUNTAKONSERNIN TARKASTUS JA VALVONTA

Konsernivalvonnan kohdealueita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Valtuusto hyväksyy talousarviossa tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tytäryhteisöjen toiminnan taloudellista tulosta seurataan ja arvioidaan vähintään valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisilla tunnusluvuilla.

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kunnan tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

Kunnan tarkastuslautakunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastus on ohjeiden ja lain mukaisesti sekä muutenkin asianmukaisesti järjestetty koko konsernissa.

Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä tilintarkastajaehdokkaiden nimeämistä varten. Kunnanhallitus nimeää tilintarkastajaehdokkaat yhtiökokouksissa ja säätiöiden vuosikokouksissa tehtävää päätöstä varten.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

12. VELVOLLISUUS HANKKIA KUNNAN KANTA ASIAAN ENNEN PÄÄTÖKSENTEKOA

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Velvollisuus omistajan ennakkokäsityksen hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan

pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun merkittävästä asiasta tehdään päätös hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksessa.

Omistajan ennakkokäsitys haetaan konsernijohtolta seuraavista asioista päätettäessä:

- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit ja niiden suunnittelu, käsittäen myös
- kiinteistökaupat
- yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti ole annettu yhtiön tehtäväksi
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten tai muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- toimitusjohtajan valinta, johtajasopimus, palkka ja palkitseminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan tai saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Tytäryhteisön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemisistään päätöksistä ja yhteisön johtamisesta.

13. TIEDOTTAMINEN KONSERNIA KOSKEVISTA ASIOISTA

Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa on huomioitava kunnan yleiset tiedotusta koskevat ohjeet ja periaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Yhteisön on annettava tiedotusta varten kunnan keskushallinnon pyytämät tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa. Yhteisön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhteisön on informoitava kuntaa ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta toimitusjohtaja sekä kunnan puolella kunnanjohtaja.